

Det gælder fremtidens

Mange er usikre på, hvad en markprøve for jagthunde egentlig er. Det er forståeligt, for en sådan prøve er nemlig langt fra en entydig størrelse - dels afhænger prøvens form og indhold af, hvilke jagthundetyper der afprøves, og dels kan markprøven være af forskellig sværhedsgrad.

Hovedformålet med markprøver er, at specialklubber og opdrættere kan få en vurdering af vore jagthunderacers kvalitative stadi og udvikling. Prøverne er et vigtigt redskab til at vurdere det avlsarbejde, som har fundet sted, og det siger sig selv, at prøveresultaterne naturligvis vil blive brugt af opdrætterne, når de skal planlægge fremtidens avlsarbejde.

For Danmarks jægere er dette af overordentlig stor betydning. Ingen med blot den mindste smule indsigt i jagt er i tvivl om, at en meget væsentlig del af en god og ansvarsfuld jagt er dygtige og veltrænede hunde. Og den første betingelse for dygtige hunde på vore jagter er altså, at avlerne opdrætter hunde, som har de anlæg, der skal til, for at en lille hvalp kan udvikle sig til en god jagthund.

Jagthund kontra markprøvehund

Myten om, at en markprøvehund ikke kan bruges på jagt, lever desværre i nogle kredse. Det er noget skrækkeligt sludder. Selvfølgelig vil man kunne finde eksempler på markprøvepræmierede hunde, som siden hen udviklede sig i en uheldig retning, (det kan der være flere årsager til, men det vil føre for vidt at begynde en gennemgang af disse i denne artikel). Helt generelt er det en kendsgerning, at

jagthunde

en god markprøvehund normalt vil kunne udvikle sig til en særdeles god og brugbar jagthund.

Desværre har der også blandt enkelte markprøvefolk indsneget sig den holdning, at deres hunde ikke må bruges på jagt, fordi arbejdet med dressuren dermed vil blive besværliggjort. Det er en holdning, som er yderst farlig for jagthundenes fremtid. Som nævnt ovenfor skal markprøverne jo netop være med til at

sikre danske jægere gode jagthunde, og hunde, som ikke kan dresseres til både jagt og prøver, bør naturligvis ikke bruges i avlen.

Det er af afgørende betydning, at markprøverne tager udgangspunkt i jagten og ikke i „sporten“.

En livsstil

De mennesker, vi møder på markprøverne, er en broget skare. Alle aldre og vidt

forskellige erhverv er repræsenteret.

Nogle deltager, fordi de har fået ny hund og via målrettet prøvetræning vil sikre sig et solidt fundament for hundens arbejde på jagt. For andre er arbejdet med jagthunde nærmest en livsstil. De bruger stort set al deres fritid på jagthundetræning, og de producerer gode hunde på samlebånd.

Fælles for dem alle er, at hundearbejdet er en meget væsentlig del af jagten. Hundene er for mange af dem i virkeligheden nok vigtigere end bøssen. Ingen kan vel for øvrigt være uenige i, at den hund, som bare løser alle opgaver, også de tilsyneladende håbløse, er en pryd for enhver jagt.

Og det brugsmæssige element er netop et andet vigtigt formål med vore markprøver. Som en tillægsgevinst til det avlsmæssige aspekt, medfører markprøvefolkenes ihærdige træning af deres hunde en højnelse af kvaliteten af jagthundearbejdet på mange jagter.

Er et gadekryds bedst?

Kun stambogsførte hunde har adgang på markprøverne. Årsagen er, at prøverne er et redskab for jagthundeavl. Det giver derfor ingen mening at afprøve hunde, som ikke er racerene.

Der findes stadigvæk folk, som mener, at man får de bedste jagthunde ved at købe en bastard eller blandingshund. Lad os aflive den myte også. Sandt er det da, at man sagtens kan møde en blandingshund, som er en fremragende jagthund, og det er naturligvis også klart, at man ikke vil støde på problemer, som er affødt af indavl. Men lige så sandt er det, at man ved køb af en blandingshund spiller i lotteriet. Det er umuligt at forudsige, hvad en otte uger gammel hvalp, som er avlet på hunde af forskellige racer, vil indeholde. Det er da sandsynligt, at man vil kunne drage nytte af det begreb, som kaldes krydsningsfrodighed, men det er ligeså sandsynligt, at man både psykisk og fysisk får et uønsket produkt.

Selvfølgelig kan man også være uheldig ved køb af hvalp efter racerene og stambogsførte forældre. Hvis man imidlertid gør et grundigt forarbejde, inden hvalpen købes, kan denne risiko minimeres betydeligt.

Vi skal huske på, at vore jagthundera- cer bygger på måske århundreders målrettet avlsarbejde. Udført af personer, der som deres vigtigste mål har haft at frembringe de allerbedste jagthunde. Det genetiske resultat af dette arbejde er en ganske høj sikkerhed for, at vi får en

► hvalp, som lever op til vore forventninger. For at disse forventninger kan opfyldes, er det så også en betingelse, at vi magter at opdrage og dressere hunden, men det er en helt anden historie.

De stående hundes markprøver

De stående hunde opdeles i de kontinentale (ruhåret, korthåret og langhåret hønsehund, kleiner og grosser münsterländer, gammel dansk hønsehund, weimaraner, vizla og drechtsche patrijshond) og de engelske (engelsk -, irsk - og gordon setter, pointer og breton). Det skal for god ordens skyld nævnes, at der i Danmark også findes nogle fåtallige eksemplarer af andre racer af stående hunde, men jagtligt set er de stort set uden betydning her i landet.

For at en stående hund kan få påhæftet betegnelsen „markprøvepræmieret“, skal den have opnået en præmiering (1., 2. eller 3. præmie) i unghundeklasse eller åben klasse på en egentlig markprøve, hvor arbejdet før skuddet vægtes højt.

Dette kan synes selvfølgelig, men det skal nævnes, fordi disse racer, især de kontinentale, også har et omfattende program af prøver, hvor hundenes efter-skudsarbejde afprøves. En præmiering her giver altså blot ikke ret til, at hundene kan smykke sig med betegnelsen „markprøvepræmieret“.

Finde vildt og tage stand

På en typisk markprøve for stående hunde vil der ofte være tilmeldt et halvt hundrede hunde. Disse inddeles i hold på 10 – 12 hunde. Til at bedømme hundenes arbejde er der én dommer pr. hold, ligesom hvert hold ledes rundt i terrænet af en terrænleder, som kender det område, hvor hundene afprøves.

Alle hunde afprøves normalt på „ubrugt“ terræn. Et hold velgående og jagtvirige hunde kan således på en prøve-

dag afsøge et areal af betragtelig størrelse. Det skal i den forbindelse nævnes, at de stående hundes markprøver altid afvikles i åbent terræn. Om foråret typisk på vintersæd og rapsmarker, og om efteråret typisk på stubmarker og roemarker.

Hundene afprøves altid parvis. De skal vise, at de kan fungere sammen med andre hunde, og de skal ligeledes kunne arbejde selvstændigt og uafhængigt af makkerhunden.

Før to hunde slippes, får hundeførerne anvist det terræn, som dommeren ønsker afsøgt. For at give hundene optimale betingelser slippes de oftest således, at de skal afsøge terrænet i modvind. Hundenes sliptid varierer. Den afhænger blandt andet af terrænets vildttæthed, og naturligvis af hundenes præstationer.

I al sin enkelthed gælder det nu om for de to hunde at finde det fuglevildt, som findes på markerne. I samme øjeblik hunden har lokaliseret vildtet, skal den tage stand. Hermed menes, at hunden stivner og står ubevægelig i en afstand fra vildtet, hvor den præcist ved, hvor for eksempel den trykkende fasan befinder sig. Det er fascinerende at se en hund i stand, og for folk som første gang oplever, at en hund tager stand, kan det næsten virke overvældende. Imidlertid er det jo netop resultatet af mange hundrede års avlsarbejde, som her demonstreres for os.

Hunden skal holde sin stand, indtil føreren kommer så tæt på, at han kan fælde fuglen, når hunden på hans ordre går frem og rejser den.

I praksis skydes der på de fleste prøver blot et skud i luften, men der afvikles også prøver i jagttiden, hvor fuglene fældes, og hvor hundene naturligvis skal vise, at de også magter det vigtige efter-skudsarbejde.

Enhver stand for vildt tæller positivt for hunden, men den kan kun præmieres på

baggrund af en situation med fasan, agerhøne eller skovsneppe.

Respekt og lydighed

Hvad enten vildtet letter, fordi hunden har rejst det på førerens ordre, eller den ubevidst kommer for tæt på vildt, som derved flygter, skal markprøvehunden forholde sig roligt og vise respekt for det lettende eller springende vildt.

Netop denne lydighed overfor vildt skal være markprøvehundens adelsmærke. At dressere hundene hertil på en sådan måde, at de fortsat bevarer jagtlysten og frejdigheden til på ordre at rejse den trykkende fugl, kendetegner den dygtige dressør.

En hund skal også vise respekt for den makkerhund, som har stand. Måske dækker føreren hunden af, men helt ideelt er det, hvis hunden spontant sekunderer (tager stand for) den stående hund.

Så enkelt, men alligevel svært

Kan hunden afsøge det anviste terræn i høj fart og flot stil? Kan den tage stand for det vildt, som den finder og rejser det på ordre? Og kan den vise ro og respekt overfor makkerhund og lettende eller springende vildt, så bliver den sandsynligvis præmieret.

Det lyder så enkelt, men i virkeligheden er der mange faktorer, som på dagen skal gå op i en højere enhed, før markprøvepræmien er hjemme. Vil man dyrke den herlige markprøvesport, skal man være indstillet på, at det langt fra er hver gang, at hunden bliver præmieret. Men det er helt sikkert, at man får masser af gode oplevelser sammen med sin hund og med de mennesker, man møder på prøver og til træning.

Lyst til at prøve?

At gå på markprøve kan ikke beskrives i en enkelt artikel. Dels er der, som tidligere omtalt, mange udgaver af prøverne, og dels kan man slet ikke opleve og forstå en prøve gennem skrift og ord. Den skal naturligvis opleves.

Men har du fået lyst til at vide mere, så kontakt hundeudvalget i din jagtforening eller snak med din races specialklub. Her vil du kunne få oplyst tid og sted for prøver, som du kan overvære, ligesom du også der kan rekvirere et regelsæt, som dækker alle former for markprøver for stående hunde.

I en efterfølgende artikel gennemgås markprøver for spaniels og retrievere.
harrisogkirsten@mail.dk

